

Talousvaliokunta

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2018/2001, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/1999 ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 98/70/EY muuttamisesta siltä osin kuin on kyse uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä, sekä neuvoston direktiivin (EU) 2015/652 kumoamisesta

Suurelle valiokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2018/2001, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/1999 ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 98/70/EY muuttamisesta siltä osin kuin on kyse uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä, sekä neuvoston direktiivin (EU) 2015/652 kumoamisesta (U 59/2021 vp): Asia on saapunut talousvaliokuntaan lausunnon antamista varten. Lausunto on annettava suurelle valiokunnalle.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- teollisuusneuvos Pekka Grönlund, työ- ja elinkeinoministeriö
- tutkimusylivohtaja Antti Asikainen, Luonnonvarakeskus
- ryhmäpäällikkö Sampo Soimakallio, Suomen ympäristökeskus
- yhteiskuntasuhdepäällikkö Mikael Ohlström, Neste Oyj
- toimitusjohtaja Herkko Plit, P2X Solutions
- toimialapäällikkö Tage Fredriksson, Bioenergia ry
- asiantuntija Karoliina Muukkonen, Energiateollisuus ry
- energia-asiantuntija Anssi Kainulainen, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
- energia- ja ilmastopäällikkö Ahti Fagerblom, Metsäteollisuus ry

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- ympäristöministeriö
- Energiavirasto
- Suomen Luontopaneeli
- Suomen ilmastopaneeli
- Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy
- Suomen luonnonsuojeluliitto ry

Valiokunnan lausunto TaVL 40/2021 vp

- Kemianteollisuus ry
- Teknologiateollisuus ry

Valiokunta on saanut ilmoituksen, ei lausuttavaa:

- Lappeenrannan-Lahden teknillinen yliopisto LUT

VALTIONEUVOSTON KIRJELMÄ

Ehdotus

RED II -direktiivi

Määritelmät

Artiklaan 2 on lisätty lukuisia uusia määritelmiä sekä muutettu nykyistä muuta kuin biologista alkuperää olevien uusiutuvien nestemäisten ja kaasumaisten liikenteen polttoaineiden määritelmän sisältöä. Muuta kuin biologista alkuperää olevien uusiutuvien nestemäisten ja kaasumaisten liikenteen polttoaineiden (renewable fuels of non-biological origin, jäljempänä *RFNBO-polttoaineet*) määritelmää laajennetaan koskemaan kaikkia RFNBO-polttoaineita riippumatta niiden käyttökohteesta.

Uusista määritelmistä mainittakoon korkealaatuisen ainespuun (quality roundwood) määritelmä, jolla tarkoitetaan hakattua tai muuten korjattua ainespuuta, jonka ominaisuudet, kuten puulaji, mitat, suoruus ja oksaisuus, tekevät siitä teolliseen käyttöön soveltuvan siten, kuin se on jäsenvaltiossa määritelty ja asianmukaisesti perusteltu olennaisten metsäolosuhteiden mukaisesti. Määritelmä ei koske esikaupallisissa harvennuksissa tai metsäpalojen, tuholaisien, tautien tai abioottisten tekijöiden seurauksena korjattuja puita.

Lisäksi määritelmiin on lisätty plantaasimetsän (plantation forest) ja istutusmetsän (planted forest) määritelmät. Plantaasimetsällä tarkoitetaan tehokkaasti hoidettua istutusmetsää, joka täyttää istutusvaiheessa ja uudistuskypsänä seuraavat kriteerit: yksi tai kaksi puulajia, tasainen ikäjakama ja säännöllinen tilajärjestys. Plantaasimetsät sisältävät lyhytkiertoiset puuviljelmät puun, puukuitujen ja energian tuottamiseen. Plantaasimetsät eivät sisällä metsiä, jotka on istutettu suojelua tai ekosysteemin ennallistamista varten eikä metsiä, jotka uudistuskypsinä muistuttavat tai tulevat muistuttamaan luontaisesti syntyneitä metsiä. Istutusmetsällä puolestaan tarkoitetaan metsää, joka koostuu pääasiallisesti istutetuista ja/tai kylvetyistä puista edellyttäen, että istutettu tai kylvetty puusto muodostaa yli 50 prosenttia puustosta, kun metsä saavuttaa uudistuskypsyyden. Määritelmä sisältää vesasyntyiset metsät, jotka on alun perin istutettu tai kylvetty.

Lisäksi direktiiviehdotukseen on lisätty uusiutuvien polttoaineiden (renewable fuels) määritelmä. Uusiutuvilla polttoaineilla tarkoitetaan biopolttoaineita, bionesteitä, biomassapolttoaineita ja RFNBO-polttoaineita.

Muut määritelmät liittyvät lähinnä järjestelmäintegraatioon, joiden osalta viitataan asianmukaisiin muihin EU-direktiiveihin.

Valiokunnan lausunto TaVL 40/2021 vp

Sitova unionin yleistavoite vuodelle 2030

Muutosehdotuksessa unionin yhteistä uusiutuvan energian tavoitetta nostetaan 32 prosentista 40 prosenttiin. Samalla alkuperäiseen direktiiviin sisällytetty tarkastuspiste vuodelle 2023 poistettaisiin. Jäsenvaltiot asettaisivat jatkossakin omat tavoitteensa hallintomalliasetuksen mukaisessa kansallisessa ilmasto- ja energiasuunnitelmassa.

Ehdotuksen mukaan jäsenvaltioiden tulisi luoda mahdollistava viitekehys, joka voi sisältää tukiohjelmiä tai pitkäaikaisten sähkön ostosopimusten (jäljempänä *PPA-sopimukset*) käyttöönottoa, jotta kansallinen uusiutuvan energian tavoite välitavoitteineen saavutetaan. Viitekehysten tulisi sisältää erityisesti toimenpiteitä, joilla poistetaan lupamenettelyihin liittyviä jäljellä olevia esteitä ja hidasteita.

Tukijärjestelmät ja kaskadikäyttö

Artiklan 3 kohtaa 3 ehdotetaan muutettavaksi velvoittavampaan muotoon siten, että jatkossa jäsenvaltioilta edellytetään toimenpiteitä sen varmistamiseksi, että energia, joka on peräisin biomassasta, on tuotettu tavalla, joka minimoi kohtuuttomat vääristymät raaka-ainemarkkinoilla sekä haitalliset vaikutukset luonnon monimuotoisuuteen. Edellä mainittua tarkoitusta varten jätehierarkian lisäksi jäsenvaltioiden on vastaisuudessa otettava huomioon myös kaskadiperiaate. Kaskadiperiaatteella tarkoitetaan materiaalien resurssitehokasta käyttöä siten, että metsäbiomassaa käytetään ensi sijassa tuotteisiin ja materiaaleihin energiakäytön sijasta.

Ehdotuksen mukaan jäsenvaltiot eivät saa myöntää tukea sahatukkien, vaneritukkien tai kantojen ja juurien käyttöön energian tuottamiseksi. Lisäksi vuoden 2026 jälkeen jäsenvaltiot eivät saa myöntää tukea metsäbiomassaa polttoaineena käyttäville voimalaitoksille, jotka tuottavat ainoastaan sähköä. Poikkeuksena ovat laitokset, jotka sijaitsevat alueilla, joilla on erityinen asema oikeudenmukaisen siirtymän rahastossa sekä laitokset, joissa on hiilidioksidin talteenotto ja varastointi.

Artiklaan 3 lisätään komissiolle toimivalta antaa delegoitu säädös kaskadiperiaatteen soveltamisesta biomassalle ja erityisesti siitä, miten ainespuun käyttöä energiatuotannossa voidaan minimoida keskittyen tukijärjestelmiin kansalliset erityispiirteet huomioiden. Valtuutussäännöksen mukaan delegoitu säädös tulee antaa vuosi muutospäätöksen voimaantulon jälkeen.

Ehdotuksen mukaan komissio raportoi vuoteen 2026 mennessä jäsenvaltioiden biomassaa koskevien tukiohjelmien vaikutuksista erityisesti luonnon monimuotoisuuteen ja markkinoiden vääristymisiin, sekä tulee arvioimaan mahdollisten lisärajoitusten tarpeesta metsäbiomassan tukijärjestelmille.

Laskentasäännöt

Laskentasääntöjä muutettaisiin 7 artiklassa RFNBO-polttoaineiden osalta siten, että RFNBO-polttoaineista tuotettu energia laskettaisiin jatkossa sille sektorille (sähkö, lämmitys- ja jäähdytys tai liikenne), jolla energia on kulutettu. Sähkön kokonaisloppukulutusta laskettaessa huomioitai-

Valiokunnan lausunto TaVL 40/2021 vp

siin sähkö, joka on tuotettu RFNBO-polttoaineilla, kun taas RFNBO-polttoaineiden tuottamiseen käytettyä sähköä ei huomioitaisi.

Yhteishankkeet ja merellä tuotettava energia

Ehdotuksen 9 artiklan mukaan jäsenvaltioiden tulisi sopia yhteishankkeesta 31 päivään joulukuuta 2025 mennessä. Yhteishankkeeksi hyväksyttäisiin unionin uusiutuvan energian rahoitusmekanismien kautta rahoitetut hankkeet.

Rannikolla sijaitsevien jäsenvaltioiden tulisi artiklan mukaisesti määrittää yhteistyössä kullakin merialueella tuotettavan merienergian määrä vuonna 2050 sekä välivaiheet vuosille 2030 ja 2040.

Hallinnolliset menettelyt ja PPA-sopimukset

Ehdotuksen 15 artiklan mukaan jäsenvaltioiden tulee arvioida PPA-sopimukseen liittyviä lainsäädännöllisiä ja hallinnollisia esteitä. Jäsenvaltioiden tulee purkaa esteitä ja edistää PPA-sopimuksia erityisesti taloudellisia riskejä vähentämällä. Lisäksi jäsenvaltioiden tulee varmistaa, että kyseisiin sopimuksiin ei liity kohtuuttomia tai syrjiviä menettelyitä tai maksuja. Sopimukseen liittyvät alkuperätakuut pitää voida siirtää uusiutuvan energian ostajalle. Jäsenvaltioiden tulee raportoida näistä toimista sekä PPA-sopimusten määrästä hallintomalliasetuksen mukaisissa selvityksissä.

Artiklan mukaan komissio tarkastelisi ja tarvittaessa ehdottaisi muutoksia artikloissa 15-17 asetettuihin hallinnollisiin menettelyjä koskeviin säännöksiin ja niiden soveltamiseen, sekä voisi tehdä lisätoimia näiden artikloiden toimeenpanon tukemiseksi.

Uusiutuva energia rakennuksissa

15a artiklaan on koottu ehdotuksen sääntely koskien uusiutuvaa energiaa rakennuksissa. Jäsenvaltioiden tulisi asettaa vuodelle 2030 ohjeellinen tavoite uusiutuvan energian osuudelle rakennussektorilla. Tavoitteen tulisi olla johdonmukainen EU-tason tavoitteen kanssa, joka olisi 49 prosenttia uusiutuvaa rakennussektorin energian loppukulutuksesta vuonna 2030. Ehdotuksessa ei oteta kantaa siihen, tulisiko kaikilla jäsenvaltiolla olla 49 prosentin tavoite, vai riittääkö että EU-tasolla tavoite täyttyy. Jäsenvaltioiden tulisi edellyttää rakennusmääräyksissään uusiutuvan energian vähimmäistasoa rakennuksissa rakennusten energiatehokkuudesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2010/31/EU (jäljempänä rakennusten energiatehokkuusdirektiivi) säännösten mukaisesti. Voimassaolevan rakennusten energiatehokkuusdirektiivin säännökset liittyvät tältä osin uudis- ja korjausrakentamiseen, eivätkä edellytä muutoin toimia olemassa oleville rakennuksille. Julkisia rakennuksia koskisi vaatimus toimia esimerkkinä uusiutuvan energian direktiivin noudattamisessa. Vaatimus koskisi kaikkia tällaisia rakennuksia, eikä ainoastaan uusia tai perusteellisesti kunnostettavia rakennuksia. Asevoimien rakennusten osalta direktiivin mahdollistamat helpotukset rajoittuisivat koskemaan ainoastaan olemassa olevia rakennuksia.

Asentajien ja suunnittelijoiden sertifiointijärjestelmä

Valiokunnan lausunto TaVL 40/2021 vp

Tiedottamista ja koulutusta koskevaa 18 artiklaa mukaista sertifiointijärjestelmää laajennettaisiin koskemaan asentajien lisäksi myös suunnittelijoita, sekä laajempaa joukkoa uusiutuviin energialähteisiin perustuvia lämmitys- ja jäähdytysjärjestelmiä. Jäsenvaltioiden tulisi taata, että sertifioituja uusiutuviin energialähteisiin perustuvien lämmitys- ja jäähdytysjärjestelmien asentajia olisi riittävästi, jotta 23 artiklassa lämmitys- ja jäähdytysalalle asetetut tavoitteet voidaan saavuttaa. Jäsenvaltioiden tulisi varmistaa, että sertifiointin mahdollistavia koulutuksia on tarjolla, ja edistää koulutuksiin osallistumista.

Alkuperätakuut

Alkuperätakuuta koskevaa 19 artiklaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että alkuperätakuuta olisi jatkossa aina myönnettävä myös tuotannolle, joka on saanut taloudellista tukea.

Järjestelmäintegraatio

Direktiiviin ehdotetaan lisättäväksi uusi artikla 20a, joka koskisi järjestelmäintegraation edistämistä. Kantaverkon- ja jakeluverkonhaltijoilta tulisi vaatia uusiutuvan sähkön osuuden ja sähkön kasvihuonekaasupäästöjen määrän julkaisemista digitaalisesti tarjousalueittain mahdollisimman reaaliaikaisesti.

Akkuihin liittyen jäsenvaltioiden tulisi varmistaa, että akkujen valmistajat mahdollistavat reaaliaikaisen pääsyn akkujen hallintatietojärjestelmiin akkujen omistajille, käyttäjille sekä heidän puolestaan toimiville kolmansille osapuolille. Ehdotuksessa asetetaan vaatimuksia akkujen tietojen reaaliaikaisesta saatavuudesta ajoneuvojen valmistajille.

Sähkön latausinfrastruktuurin osalta jäsenvaltioiden tulisi taata, että asennettavissa ei-julkisessa käytössä olevissa sähkön latausjärjestelmissä olisi älykkään latauksen toiminnallisuudet sekä tarvittaessa ja viranomaisen harkinnan mukaan myös kaksisuuntaisen latauksen toiminnallisuudet. Jäsenvaltioiden tulisi taata, että pienten ja siirrettävien järjestelmien osallistumista sähkömarkkinoille ei rajoiteta.

Teollisuus

Direktiiviin ehdotetaan lisättäväksi myös uusiutuvaa energiaa teollisuudessa koskeva artikla 22a. Jäsenvaltioiden tulisi pyrkiä nostamaan uusiutuvien osuutta energialähteistä, joita käytetään energiantuotantoon ja muihin tarkoituksiin teollisuussektorilla ohjeellisen 1,1 prosentin keskimääräisen lisäystavoitteen mukaisesti vuosittain vuoteen 2030 asti. Teollisuudella tarkoitetaan yrityksiä ja tuotteita, jotka sisältyvät NACE Rev.2 –toimialaluokituksen luokkien B, C, F ja J (alaluokka 63) piiriin. Näihin luokkiin sisältyvät esimerkiksi kaivannaisteollisuus, valmistava teollisuus, rakennusteollisuus sekä tietopalvelutoiminta.

Teollisuuden RFNBO-polttoaineiden osuuden tulisi olla 50 prosenttia teollisuudessa käytetystä vedystä vuoteen 2030 mennessä. Laskennassa ei huomioida perinteisten liikennepolttoaineiden tuotantoon käytettyä vetyä. Jäsenvaltion tulisi lisäksi varmistaa, että uusiutuvalla energialla tai RFNBO-polttoaineilla tuotetuksi väitettyihin tuotteisiin tulee merkitä uusiutuvan energian tai

Valiokunnan lausunto TaVL 40/2021 vp

RFNBO-polttoaineiden osuus raaka-aineiden hankinnasta, esikäsittelystä, valmistuksesta ja jake-
lusta.

Lämmitys ja jäähdytys

Uusiutuvaa energiaa lämmitys- ja jäähdytysalalla koskevaa 23 artiklaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että uusiutuvan energian vuosittaisesta lisäystavoitteesta tulisi sitova ja lisäystavoitteen suuruus olisi 1,1 prosenttia. Jos hukkalämpö ja -kylmä lasketaan mukaan, lisäystavoite on 1,5 prosenttia. 1,1 prosentin suuruisen vähimmäistavoitteen lisäksi jäsenvaltioiden tulisi pyrkiä nostamaan uusiutuvan energian osuutta direktiiviin ehdotetun liitteen 1a mukaisesti. Jäsenvaltioiden tulisi laatia pitkän aikavälin strategia lämmityksen ja jäähdytyksen hiilidioksidipäästöjen vähentämiseksi. Suomen soveltamat joustot lisäystavoitteeseen säilyisivät RED II -direktiivin mukaisina.

Kaukolämmitystä ja -jäähdytystä koskevaa 24 artiklaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että uusiutuvan energian ja hukkalämmön ja -kylmän yhteenlaskettua vuosittaista ohjeellista lisäystavoitetta nostettaisiin 2,1 prosenttiin. Vuosittainen lisäystavoite ei koskisi jäsenvaltioita, joiden yhteenlaskettu uusiutuvan energian ja hukkalämmön ja -kylmän osuus kaukolämmityksessä ja -jäähdytyksessä on yli 60 prosenttia. Asiakkaalle kaukolämmityksen ja -jäähdytyksen alkuperää koskevan tiedon vaatimuksia tarkennettaisiin niin, että asiakkaalle tulisi ilmoittaa myös kuinka paljon energiaa yhden asiakkaalle tai loppukäyttäjälle toimitetun energiayksikön tuottamiseen on käytetty. Artiklan toimeenpanoa koskevia poikkeuksia ehdotetaan muutettavaksi olennaisesti aiempaa suppeammiksi. Näin ollen kaikkien jäsenvaltioiden tulisi toimeenpanna uusiutuviin energialähteisiin sekä hukkalämpöön tai -kylmään perustuvan lämmön ja jäähdytyksen ostovelvoite kolmansilta osapuolilta tietyin poikkeuksin. Velvoite koskisi lämpöteholtaan yli 25 megawatin kaukolämmitys- ja -jäähdytysjärjestelmiä. Kaukolämpö- ja -jäähdytysyhtiöiden yhteistyötä sekä potentiaalisten hukkalämmön tuottajien että kantaverkon- ja jakeluverkonhaltijoiden kanssa tulisi vahvistaa.

Liikenne

Uusiutuvan energian edistämistä liikennealalla koskevaa 25 artiklaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että liikenteen energiasisältöön perustuva velvoite korvaantuisi jatkossa liikenteen polttoaineiden kasvihuonekaasuintensiteetin vähentämisvelvoitteella. Liikenteeseen jaeltujen polttoaineiden ja sähkön kasvihuonekaasuintensiteetin tulisi vähentyä vähintään 13 prosenttia vuoteen 2030 mennessä.

Lisäksi tietyille polttoaineille asetettaisiin artiklassa edelleen vähimmäisosuusvelvoitteita. Kehittyneille biopolttoaineille ja biokaasulle, jotka on tuotettu liitteen IX A-osan raaka-aineista, asetettaisiin erillinen vähimmäisosuusvelvoite siten, että edellä mainittujen polttoaineiden osuus energian loppukulutuksesta liikennealalla olisi oltava vähintään 0,5 prosenttia (1 prosentin sijaan) vuonna 2025 ja vähintään 2,2 prosenttia (3,5 prosentin sijaan) vuonna 2030. Edellä kuvatujen kehittyneiden biopolttoaineiden ja biokaasun niin sanottu tuplalaskenta poistuisi. Lisäksi komissio ehdottaa asetettavaksi liikennealalla käytetyille RFNBO-polttoaineille uuden 2,6 prosentin vähimmäisosuusvelvoitteen vuodelle 2030. Kehittyneiden polttoaineiden ja liikenteen

Valiokunnan lausunto TaVL 40/2021 vp

uusiutuvan sähkön painokertoimet poistetaan. Ainoastaan meri- ja lentoliikenteeseen toimitetut kehittyneet polttoaineet ja RFNBO-polttoaineet otettaisiin huomioon kertoimella 1,2.

Toisena keskeisenä muutoksena liikennettä koskeviin velvoitteisiin on komission ehdottama hyvitysjärjestelmä, jolla edistettäisiin sähkön käyttöä liikenteessä. Ehdotuksen mukaan jäsenvaltioiden on luotava hyvitysjärjestelmä, jossa julkisiin latauspisteisiin sähköä toimittavat toiminnanharjoittajat saavat hyvityksiä, joita he voivat myydä polttoaineen toimittajille. Polttoaineen toimittajat voivat ehdotuksen mukaan käyttää ostamiaan hyvityksiä täyttääkseen heille asetettuja velvoitteita.

Jäsenvaltiot voivat edelleen vapauttaa toimittajat, jotka toimittavat liikenteeseen polttoaineita ainoastaan sähkön tai RFNBO-polttoaineiden muodossa, vaatimuksesta noudattaa näiden polttoaineiden osalta liitteessä IX olevassa A osassa mainituista raaka-aineista tuotettujen kehittyneiden biopolttoaineiden ja biokaasun vähimmäisosuusvelvoitetta.

Artikla 27 ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä säädetään jatkossa sekä kasvihuonekaasuintensiteetin vähennyksen että kehittyneiden polttoaineiden ja RFNBO-polttoaineiden vähimmäisosuusvelvoitteiden laskentasäännöistä. Komission ehdotuksen mukaan kasvihuonekaasuintensiteetin vähennys lasketaan laskemalla ensin uusiutuvien polttoaineiden ja sähkön kasvihuonekaasupäästöjen vähennys. Kasvihuonekaasuintensiteetin vähennyksen laskemiseksi uusiutuvien polttoaineiden ja sähkön kasvihuonekaasupäästöjen vähennys jaetaan lähtötasolla, joka määritetään kertomalla kaikkien liikenteen aloille toimitettujen polttoaineiden määrä fossiilisten polttoaineiden vertailuarvolla. Kasvihuonekaasupäästöjen vähennyslaskentaa on kuvattu tarkemmin direktiiviehdotuksen artiklassa 31 ja liitteessä V. Laskennassa tarvittavien polttoaineiden energiasisältöjä on lueteltu liitteessä III, mutta niitä voitaisiin määrittää myös käyttäen relevantteja eurooppalaisia standardeja taikka ISO standardeja.

Ehdotuksen mukaan komissiolle annetaan toimivalta antaa delegoituja säädöksiä mukauttaakseen liitteessä III määriteltyjä polttoaineiden energiasisältöjä tieteen ja tekniikan kehitykseen.

Lisäksi komissio ehdottaa muutoksia biopolttoaineiden ja biomassapolttoaineiden kasvihuonekaasupäästövähennyksen laskennassa liitteissä V ja VI. Muutosehdotuksen mukaan biopolttoaineiden ja biomassapolttoaineiden raaka-aineina käytettäville jätteille ja tähteille, joita ei ole lueteltu direktiivin liitteessä IX ja jotka sopivat käytettäväksi ruoka- ja rehuketjussa, tulisi kohdistaa mm. viljelyn ja keräilyn päästöjä lähimmän verrokkituotteen mukaisesti (liite V, osa D).

Kestävyyskriteerit

Kestävyyskriteerien soveltamisrajan osalta komissio ehdottaa kiinteitä biomassapolttoaineita käyttävien laitoksen kokonaislämpötehorajan alentamista 20 MW:sta 5 MW:iin. Artiklan 30 (6) neljännen alakohdan mukaan jäsenvaltioiden olisi luotava 5–10 MW:n sähköä, lämpöä ja jäähdytystä tuottaville laitoksille yksinkertaistettu varmentamisjärjestelmä.

Kaasumaisten biomassapolttoaineiden osalta komissio tuo nykyisen 2 MW lämpötehorajan lisäksi biometaanin virtausnopeuteen perustuvan vastaavan soveltamisalarajan (200 m³/h).

Valiokunnan lausunto TaVL 40/2021 vp

Toisena keskeisenä muutoksena kestävyyskriteereihin komissio esittää tiettyjä kiellettyjä alueita koskevien alkuperäkriteereiden soveltamista myös metsäbiomassoihin. Aiemmin näitä kriteereitä on sovellettu ainoastaan maatalousbiomassoihin. Kielletyt alueet liittyvät biologisesti erittäin monimuotoisiin alueisiin, kiellettyyn maankäytön muutokseen ja turvemaiden kuivattamiseen. Metsäbiomassaa ei luettaisi kestäväksi energianlähteeksi, jos se on peräisin esimerkiksi aarniometsistä tai erityisen monimuotoisilta ruohoalueilta, eikä myöskään vuoden 2008 jälkeen kuivatetuilta kosteikoilta tai aiemmin kuivattamattomalta turvemaalta, jonka kuivatus on tapahtunut tammikuussa 2008 tai sen jälkeen.

Komissio esittää lisäksi myös metsäbiomassan riskiperusteisen tarkastelun alakohtaan, joka koskee maaperän laatuun ja biologiseen monimuotoisuuteen kohdistuvien negatiivisten vaikutusten minimointia hakkuiden yhteydessä. Uutena kriteeriin lisättäisiin listaus useista erilaisista keinoista, joilla pyritään minimoimaan negatiiviset vaikutukset maaperän laatuun ja biologiseen monimuotoisuuden säilyttämiseen. Ehdotuksen mukaan korjuun yhteydessä on otettava huomioon maaperän laadun ja biologisen monimuotoisuuden säilyttäminen tavalla, jolla vältetään kantojen ja juurien korjuuta, aarniometsien (primary forests) tilan heikkenemistä tai niiden muuttamista plantaasimetsiksi sekä korjuuta haavoittuvilla maaperillä. Maaperän laadun ja biologisen monimuotoisuuden kriteerin täytyminen edellyttäisi lisäksi, että minimoidaan laajoja avohakkuuta, varmistetaan paikallisesti asianmukaiset kynnyksarvot kuolleen puun poistamiseen ja asetetaan vaatimukset puunkorjuujärjestelmien käyttämisestä, joilla minimoidaan haitallisia vaikutuksia maaperän laatuun, mukaan lukien maaperän tiivistymiseen, sekä monimuotoisuuteen ja elinympäristöihin.

Neljäntenä keskeisenä muutoksena kestävyyskriteereihin komissio ehdottaa artiklaan 29 (10) sisältyvän kasvihuonekaasuvähennemävaatimuksen ulottamista myös jo olemassa oleviin biomassapolttoaineita käyttäviin sähkön, lämmön ja jäähdytyksen tuotantolaitoksiin. Lisäksi kasvihuonekaasuvähennemävaatimus nousisi 70 prosentista 80 prosenttiin 1 päivänä tammikuuta 2026.

Lisäksi ehdotus kestävyyskriteerien noudattamisen todentamista koskevasta 30 artiklasta on poistettu metsäbiomassaa koskeva kevennetty todentamismenettely, jonka perusteella metsäbiomassan maatason kriteerien täyttymiseen voidaan käyttää ensimmäisen tai toisen osapuolen tarkastuksia metsäbiomassan ensimmäiseen keräyspaikkaan saakka.

RFNBO-polttoaineiden kasvihuonekaasupäästövähennemävaatimus

Direktiiviin ehdotetaan uutta RFNBO-polttoaineita ja kierrätettyjä hiilipitoisia polttoaineita koskevaa 29a artiklaa. Artiklan mukaan RFNBO-polttoaineet ja kierrätetyt hiilipitoiset polttoaineet voitaisiin laskea mukaan kansallisiin tavoitteisiin, mikäli ne saavuttavat 70 prosentin kasvihuonekaasupäästövähennämän.

Unionin tietokanta

Direktiiviin ehdotetaan lisättäväksi unionin tietokantaa koskeva 31a artikla. Tietokannan soveltamisalaa laajennettaisiin kaikkiin sektoreihin, joissa käytetään kaasumaisia tai nestemäisiä uusiutuvia polttoaineita ja kierrätettyjä hiilipitoisia polttoaineita. Artiklaan on lisätty komissiolle

Valiokunnan lausunto TaVL 40/2021 vp

toimivalta antaa delegoituja säädöksiä, joilla voitaisiin laajentaa tietokantaan syötettyjen tietojen alaa.

Hallintomalliasetus

Komissio esittää muutoksia Energiaunionin ja ilmastotoimien hallinnosta 11 päivänä joulukuuta 2018 annettuun asetukseen (EU) 2018/1999 (hallintomalliasetus) siten, että alkuperäinen 32 prosentin uusiutuvan energian tavoite korvataan kauttaaltaan viittauksella RED II -direktiivin 3 artiklan tavoitteeseen. Hallintomalliasetuksessa määriteltyä ohjeellista kehityspolkua jäsenvaltion uusiutuvan energian lisäämiseksi vuoden 2020 sitovan uusiutuvan energian tavoitteen ja jäsenvaltion itse asettaman vuotta 2030 koskevan tavoitteen välille ei olla muuttamassa.

Polttoaineiden laatudirektiivi

Komission ehdotusten tarkoituksena on poistaa kaksinkertaiset vaatimukset liikennepolttoaineiden hiilettömyystavoitteista ja yhdenmukaistaa sääntelyä RED II -direktiivin kanssa liittyen mm. kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseen ja biopolttoaineiden käyttöön. Tämän johdosta polttoaineiden laatudirektiivin soveltamisalaa sekä eräitä määritelmiä tarkistetaan. Kasvihuonekaasupäästövähennyksiä ja biopolttoaineiden käyttöä koskevat velvoitteet (7a–7d artikla) poistetaan polttoaineiden laatudirektiivistä kaksikertaisen sääntelyn poistamiseksi. Lisäksi dieselöljyn laatuvaatimukseen ehdotetaan muutosta, joka koskisi rasvahapon metyyliesterin (FAME) pitoisuutta. Myös seuranta- ja raportointivaatimukset poistettaisiin polttoaineiden laatudirektiivistä.

Ehdotuksen 4 artikla sisältää siirtymäsäännökset polttoaineiden laatudirektiivin raportoinnista sen varmistamiseksi, että kumottavaksi ehdotetun 3 artiklan 4 kohdan mukaiset tiedot toimitetaan komissiolle. Lisäksi komissio ehdottaa bensiinin ja dieselpolttoaineiden laadusta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 98/70/EY mukaisista laskentamenetelmistä ja raportointivaatimuksista annetun neuvoston direktiivi (EU) 2015/652 kumoamista.

Valtioneuvoston kanta

Yleistä

55-valmiuspaketista julkaistun komission tiedonannon e-kirjeen käsittelyn yhteydessä EU ministerivaliokunta (3.9.2021) linjasi, että Suomi on osana Euroopan unionia sitoutunut Pariisin ilmastopöytäkirjaan. Tavoite edellyttää pitkän aikavälin ilmastotoimien rakentamista siten, että EU:n hiilineutraalius saavutetaan sosiaalisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestäväällä tavalla ennen vuotta 2050. Osana tätä tavoitetta valtioneuvosto pitää tärkeänä, että 55-valmiuspaketista käytävien neuvottelujen lopputuloksena kokonaisuudessaan saavutetaan vuodelle 2030 asetettu vähintään 55% ilmastotavoite, joka voidaan myös ylittää.

Valmiuspaketin ehdotuksilla on lukuisia ristikkäisvaikutuksia, ja valtioneuvosto korostaa, että valmiuspaketin kunnianhimoitason ylläpitäminen kokonaisuutena tulee varmistaa.

Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että neuvottelut edistyvät ripeästi, jotta toimeenpanolle jää riittävästi aikaa. Samalla valtioneuvosto korostaa, että 55-valmiuspaketti myös ohjaa EU:n siirtymää

Valiokunnan lausunto TaVL 40/2021 vp

kohti ilmastoneutraalia taloutta. Siirtymä tulee toteuttaa sosiaalisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestäväällä, vaikuttavalla ja kustannustehokkaalla tavalla huomioiden luontokadon ehkäisyyn, digitalisaatioon sekä siirtymän oikeudenmukaisuuteen liittyvät näkökohdat.

Valtioneuvosto arvioi ehdotuksia kansallisen ja eurooppalaisen kokonaisedun näkökulmasta. Ilmastovaikutusten lisäksi ehdotusten tulee monipuolisesti huomioida vaikutukset muun muassa kilpailukykyyn, valtion tulokertymään ja Suomen maksuihin EU:lle. Lisäksi on tärkeää systemaattisesti arvioida päätösten vaikutuksia kansalaisten hyvinvointiin.

Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että uusiutuvaa energiaa edistetään ja kannattaa esityksessä ehdotettua uusiutuvan energian tavoitteen nostamista.

Valtioneuvosto on pitänyt tärkeänä, että RED II -direktiivin avaaminen muiden kuin tavoitteita sisältävien artiklojen osalta rajataan mahdollisimman pieneen osaan. Valtioneuvoston näkemyksen mukaan direktiiviä on kuitenkin avattu toivottua laajemmin. Merkittävät ja äkilliset muutokset lainsäädäntöön heikentävät yritysten luottamusta pitkäjänteiseen ja ennakoitavaan energiapolitiikkaan ja vähentävät siten investointihalukkuutta. Valtioneuvosto katsoo, että komissio ei ole kiinnittänyt riittävästi huomiota sääntelyyn liittyvään epävarmuuteen ja direktiivin tiheän päivittämisen vaikutuksiin. Lisäksi hallinnollisia vaikutuksia on arvioitu puutteellisesti. Valtioneuvoston huolena on, että sääntelyn yksityiskohtaisuus lisää riskiä, että sääntely vanhenee ennen aikaisesti. Siksi vaarana on direktiivin jatkuva päivittäminen myös tulevaisuudessa. Valtioneuvosto pitää kuitenkin hyvänä, että RED II -direktiivin säännösten avaaminen on rajattua ja pääpaino muutoksissa on metsäbiomassaa koskevaa luonteeltaan rajaavaa sääntelyä lukuun ottamatta lämmitys- ja jäähdytys- sekä liikennesektoreilla, joissa uusiutuvan energian kehitys on ollut hidasta.

Määritelmät

Biodiversiteettistrategiasta annetussa E-selvityksessä [E 87/2020] otetun kannan mukaisesti valtioneuvosto korostaa selkeiden ja vakiintuneiden käsitteiden hyödyntämistä. Metsänhoidon kysymyksissä ja määritelmässä tehtävän työn tulee hyödyntää olemassa olevia suosituksia metsien kestävästä hoidosta ja käytöstä.

Tukijärjestelmät ja kaskadiperiaate

Valtioneuvosto pitää hyvänä materiaalien resurssitehokkaan käytön ja kiertotalouden periaatteiden huomioimista biomassan hyödyntämisessä. Nämä periaatteet on jo huomioitu Suomen omien kansallisten strategioiden toimeenpanossa. Valtioneuvosto voi hyväksyä veloitteen kaskadiperiaatteen soveltamiseen, mikäli ehdotuksessa mainitut tukijärjestelmien rajoittamiseen liittyvät keinot riittävät osoitukseksi veloitteen täyttämiseksi. Valtioneuvosto toteaa, että vaikka periaatteena puun kaskadikäyttö on tärkeä, kaskadiperiaate ei ole uusiutuvan energian yhteydessä tarkkarajaisesti määritelty ja se voi käytännössä johtaa metsäbiomassan käytön tarpeettomaan rajaamiseen sekä lisäsääntelyyn. Lisäksi valtioneuvosto toteaa, että kaskadiperiaatteen soveltamisessa tulee huomioida jäsenvaltiokohtaiset sekä alueelliset erot.

Edellä todetun lisäksi valtioneuvosto kiinnittää myös huomiota siihen, että direktiiviehdotukseen sisältyy uusi säädösvalan siirto komissiolle koskien biomassan käytön kaskadiperiaatetta ja ai-

Valiokunnan lausunto TaVL 40/2021 vp

nespuun käytön rajoittamista energiantuotannossa. Valtioneuvoston näkemyksen mukaan delegoidun säädösvalan laajuus tulisi määritellä nyt esitettyä tarkkarajaisemmin ehdotuksen mukaisen kaskadiperiaatteen kuvauksen pohjalta, jotta sen vaikutukset metsäbiomassan käyttöön laajemmin voitaisiin arvioida esityksen perusteella. Siten valtioneuvosto suhtautuu ehdotettuun delegoituun säädösvaltaan kriittisesti. Yleisesti valtioneuvosto toteaa, että mahdolliset säädösvalan siirrot on määriteltävä täsmällisesti ja tarkkarajaisesti ja komission tulisikin tarkentaa esitystä näiltä osin. Lisäksi valtioneuvosto suhtautuu varauksella komissiolle jätettävään arviointivaraumaan mahdollisten lisärajoitusten tarpeesta metsäbiomassan tukijärjestelmien osalta. Erilaiset arviointivaraumat ja direktiivin uudelleen tarkastamiset lisäävät epävarmuutta toimialalla sekä investointiriskiä ja siten hidastavat uusiutuvan energian edistämistä. Valtioneuvosto voi kuitenkin hyväksyä arviointivarauman, jos se kohdistuu ensi sijassa tukiohjelmiin ja on tarkasti määritelty.

Yhteishankkeet ja merellä tuotettava energia

Valtioneuvosto katsoo, että lähtökohtaisesti yhteishankkeiden tulisi perustua jäsenvaltioiden vapaaehtoiseen yhteistyöhön. Valtioneuvosto voi kuitenkin hyväksyä vaatimuksen vähintään yhdelle yhteishankkeelle, jos jäsenvaltioille jätetään riittävästi liikkumavaraa hankkeen yksityiskohtiin ja toteuttamiseen liittyen.

Valtioneuvosto suhtautuu kriittisesti suunnitelmiin, joissa tulisi määritellä merellä tuotettavan energian määrää tai tuotannon kapasiteettia tuleville vuosikymmenille, koska tavoitteena on, että merellä tuotettavan energian kapasiteetti toteutettaisiin demonstraatiohankkeita lukuun ottamatta markkinaehtoisesti. Merellä tuotettavan energian odotetaan olevan pääasiassa merituulivoimaa. Kaavoitus kuuluu jäsenvaltioiden kansalliseen lainsäädäntöön, johon EU:n ohjaus ei ulotu. Suomessa kunnilla on valta päättää kaavoituksesta aluevesillä, eikä valtio voi näin ollen päättää esimerkiksi tuotettavan energian määrää. Valtioneuvosto voi kuitenkin hyväksyä vaatimuksen jäsenvaltioiden kesken tehtävälle suunnitelmalle, jos suunnitelma ei ole luonteeltaan sitova. Aluevedet ja talousvyöhykkeen kattavassa ei sitovassa merialuesuunnitelmassa on jo tunnistettu energiantuotannon alueita. Itämeren valtioiden merialuesuunnitelmia ja niissä esitettyjä merienergia-tuotannon alueita on pyritty sovittamaan yhteen suunnitelmia laadittaessa. Myös Ahvenanmaan maakunta tavoittelee merkittävää uuden merituulivoiman rakentamista alueilleen. Investointihankkeet on tarkoitus toteuttaa täysin markkinaehtoisesti, mistä johtuen maakuntahallitus ei voi sitoutua tietyn tuotantokapasiteetin toteutumiseen.

Hallinnolliset menettelyt ja PPA-sopimukset

Valtioneuvosto katsoo, että uusiutuvan energian pitkäaikaisilla ostosopimuksilla (PPA-sopimukset) voidaan edistää investointeja uusiutuvaan energiaan. Etenkin pienten ja keskisuurten yritysten osalta on tärkeää pyrkiä poistamaan mahdollisia sopimukseen liittyviä lainsäädännöllisiä ja hallinnollisia esteitä sekä edistämään muutoin sopimusten syntyä. Valtioneuvosto katsoo, että jäsenvaltioiden tulisi saada valita keinot PPA-sopimusten edistämiseen etenkin mahdollisten tukien osalta.

Valtioneuvosto suhtautuu varauksella komissiolle jätettävään tarkasteluvaraumaan hallinnollisia menettelyitä koskevien 15–17 artiklojen osalta. Uusiutuvan energian hankkeiden lupamenettelyt ja muut hallinnolliset menettelyt perustuvat pitkälti kansalliseen lainsäädäntöön ja menettelyt

Valiokunnan lausunto TaVL 40/2021 vp

vaihtelevat huomattavasti jäsenvaltioiden välillä. Jäsenvaltioiden olisi tärkeää pystyä kehittämään prosesseja sujuvammaksi kansallisesti RED II -direktiivissä asetettujen kehysten puitteissa.

Uusiutuva energia rakennuksissa

Valtioneuvosto ei näe tarpeellisena uusiutuvan energian erillistavoitteen asettamista rakennussektorille. Valtioneuvosto voi kuitenkin hyväksyä sektorikohtaisen tavoitteen asettamisen, jos se ei ole luonteeltaan jäsenvaltioita sitova. Sääntelyn selkeyden kannalta olisi toivottavaa keskittää rakentamista ja rakennusten omistajia koskeva sääntely rakennusten energiatehokkuusdirektiiviin. Valtioneuvosto kannattaa uusiutuvan energian vähimmäisvaatimuksen asettamista uudisrakentamiselle ja laajamittaisille korjauksille sekä uusiutuvan energian käytön muuta edistämistä olemassa olevassa rakennuskannassa. Valtioneuvosto näkee tärkeänä, että rakennusten energiatehokkuusdirektiivin mahdollistamat poikkeukset, muun muassa historiallisten rakennusten osalta, koskevat myös uusiutuvan energian vähimmäistasolle ehdotettuja vaatimuksia.

Valtioneuvosto kannattaa ehdotettua direktiivin päivitystä koskien asevoimien rakennuksia. Valtioneuvosto pitää kuitenkin tärkeänä, että nykyisissä ja uusissa asevoimien rakennuksissa on myös jatkossa, suorituskykyvaatimusten sitä edellyttäessä, mahdollisuus toteuttaa ja ylläpitää fossiilisia energialähteitä hyödyntäviä varavoimajärjestelmiä.

Asentajien ja suunnittelijoiden sertifiointijärjestelmä

Asentajien ja suunnittelijoiden osaaminen on merkittävässä roolissa uusiutuvan energian hyödyntämisessä. Resursseja tulisi suunnata osaamisen kasvattamiseen. Valtioneuvosto ei näe tarpeellisena suunnittelijoiden lisäämistä sertifiointijärjestelmän piiriin. Suunnittelijoiden lisä sääntely saattaisi aiheuttaa häiriöitä rakentamisen lainsäädännössä määritetyille suunnittelijoita koskeville pätevyyksille ja vastuulle. Yksittäisten asentajien tai suunnittelijoiden sertifiointin sijasta olisi markkinoiden toimivuuden kannalta toimivampaa sertifioida alan yrityksiä. Tämä palvelisi paremmin direktiivin tavoitteita.

Järjestelmäintegraatio

Järjestelmäintegraation edistäminen on tärkeässä roolissa, kun yhteiskuntaa kehitetään hiilineutraaliksi. Valtioneuvosto katsoo, että päällekkäistä hallinnollista taakkaa tulee välttää ja uusiutuvan sähkön osuuden sekä sähkön kasvihuonekaasupäästöjen ilmoittamisen osalta tulee riittää, että tiedon ilmoittaa vain yksi taho. Jäsenvaltioille tulee jättää mahdollisuus itse määrittellä tavat, joilla tietoja voidaan digitaalisessa muodossa lukea ja välittää asiakkaalle. Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että asiakkaalle sähkön alkuperästä toimitettava tieto on selkeää ja ristiriitaisuuksia alkuperätakuusääntelyn perusteella ilmoitettavien tietojen kanssa vältetään.

Valtioneuvosto katsoo, että teknisiä velvoitteita akkujen hallintatietojen jakamisesta ei tulisi säännellä uusiutuvan energian direktiivissä. Akkujen osalta olisi tärkeä selvittää tarkemmin mahdollisten tietojen jakamista koskevien velvoitteiden tarkoituksenmukainen laajuus. Päällekkäistä sääntelyä sähkön sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä ja direktiivin 2012/27/EU muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2019/944 (jäljempänä sähkömarkkinadirektiivi) ja sähkön sisämarkkinoista annetun Euroopan parlamentin ja neu-

Valiokunnan lausunto TaVL 40/2021 vp

voston asetuksen (EU) 2019/943 (jäljempänä sähkömarkkina-asetus) kanssa tulee välttää pienten ja siirrettävien järjestelmien sähkömarkkinoille osallistumisen osalta.

Teollisuus

Valtioneuvosto suhtautuu varauksella uusien lämmitys- ja jäähdytysalan alatavoitteiden sisällyttämiseen direktiiviin. Uusien alatavoitteiden lisääminen ei välttämättä johda optimaaliseen lopputulokseen. Mikäli erillistavoite asetettaisiin, tulisi tämän olla lähtökohtaisesti ohjeellinen ja koskea päästökaupan ulkopuolella olevaa teollisuutta. Ehdotettu ohjeellinen 1,1 prosentin keskimääräinen lisäystavoite on linjassa lämmitys- ja jäähdytysalan tavoitteen kanssa. Tavoitteessa olisi tärkeää kuitenkin huomioida tarvittavat joustot esimerkiksi tilanteissa, joissa teollisuuden uusiutuvan energian osuus on jo korkea jäsenvaltiossa tai teollisuuden rakennemuutos aiheuttaa huomattavia muutoksia jäsenvaltion teollisuuden energiakäytössä. Esimerkiksi kaukolämmitystä ja -jäähdytystä koskeva lisäystavoite katsotaan aina täytetyksi, jos uusiutuvan energian sekä hukkalämmön ja -kylmän yhteenlaskettu osuus on yli 60 prosenttia. Teollisuuden määritelmää on tarpeen täsmentää.

RFNBO-polttoaineiden edistäminen erillisellä tavoitteella voidaan nähdä tarpeellisena, koska niiden kustannukset ovat vielä huomattavan korkeita fossiilisiin vaihtoehtoihin verrattuna. Käytön kasvu velvoitteen myötä luo kysyntää ja edistää teknologioiden kehittymistä, mikä mahdollistaa teollisuuden päästövähennysten toteuttamisen vuoden 2030 jälkeen mahdollisimman kustannustehokkaasti. Tavoitteen tasossa tulisi huomioida teollisuuden mahdollisuus käyttää myös muista päästöttömistä energialähteistä kuin uusiutuvista energialähteistä valmistettua vetyä. Teollisuuden RFNBO-polttoaineiden osuudelle asetetun tavoitteen tason kohtuullisuuden arviointiin vaikuttaa Suomen osalta olennaisesti se, voidaanko verkkosähköstä valmistettu vety katsoa vähintään osittain uusiutuvaksi. Uusiutuvan vedyn kriteereitä ei ole vielä määritelty EU-tasolla.

Valtioneuvosto suhtautuu positiivisesti teollisuuden tuotteista annettujen uusiutuvaa energiaa koskevien tietojen läpinäkyvyyden ja luotettavuuden parantamiseen. Yrityksille merkintävelvoitteista aiheutuvan hallinnollisen taakan tulee kuitenkin säilyä riittävän kevyenä. Tärkeää on myös välttää päällekkäisiä järjestelmiä ja hyödyntää jo olemassa olevia merkintäjärjestelmiä, kuten alkuperätakuujärjestelmää.

Lämmitys ja jäähdytys

Lämmityksen ja jäähdytyksen tarve, nykyinen infrastruktuuri, eri uusiutuvan energialähteiden teknis-taloudellinen potentiaali, markkinat ja ohjaukseen ovat hyvin erilaisia eri jäsenvaltioissa. Tämän vuoksi valtioneuvosto katsoo, että jäsenvaltioiden pitää edelleen voida päättää, miten ja minkälaisilla kannustimilla uusiutuvan energian käyttöä lämmityksessä ja jäähdytyksessä lisätään. Uusiutuvan energian sitovan vähimmäistavoitteen taso lämmitys- ja jäähdytysalalla joustot huomioiden ei ole Suomelle ongelmallinen. Ohjeellisen lisätavoitteen vaikutusten arviointi on vaikeaa ehdotuksen monitulkintaisuuden vuoksi.

Valtioneuvosto suhtautuu varauksella kaukolämpömarkkinoiden sääntelyyn. Valtioneuvosto voi kuitenkin hyväksyä vaatimuksen ostovelvoitteesta, jos joustot ovat riittävät ja vähimmäisraja

Valiokunnan lausunto TaVL 40/2021 vp

avattavien verkkojen koolle on tarkoituksenmukainen. Direktiivissä tulee välttää päällekkäisyyksiä sähkömarkkinadirektiivin ja sähkömarkkina-asetuksen kanssa eri tahojen yhteistyöhön ja sähköverkon joustoon liittyvien palveluiden suhteen.

Liikenne

Valtioneuvosto tukee EU-tason toimia liikenteen päästöjen vähentämiseksi ja erilaisten uusiutuvaan energiaan perustuvien polttoaineiden lisäämiseksi liikennesektorilla. Valtioneuvosto voi hyväksyä ehdotetun kasvihuonekaasuintensiteetin vähenemätavoitteen, mutta jatkovalmistelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota siihen, että keinot päästä tavoitteeseen säilyisivät jäsenvaltion harkinnassa. Valtioneuvosto katsoo, että kasvihuonekaasuintensiteettivähennämisen ja tietyille polttoaineille asetettujen osuusvelvoitteiden yhdistäminen monimutkaistaa järjestelmää ja raportointia.

Valtioneuvosto toteaa, että ehdotuksessa uusiutuvan liikenteen tavoitteet ja keinot painottuvat vahvasti uusiutuvan sähkön edistämiseen liikenteessä. Ehdotukseen hyvitysjärjestelmästä, jolla edistettäisiin sähkön käyttöä liikenteessä, valtioneuvosto suhtautuu lähtökohtaisesti myönteisesti. Valtioneuvosto kiinnittää kuitenkin huomiota siihen, että laskentasäännöt uusiutuvalla sähköllä poikkeavat muista uusiutuvista polttoaineista. Jatkovalmistelussa tulee kiinnittää huomiota siihen, että järjestelmän kunnianhimon taso sekä sääntelyn teknologianeutraalius säilyvät.

Valtioneuvosto katsoo, että uusiutuvien polttoaineiden raaka-ainepohja tulee pitää mahdollisimman laajana, eikä kestävyyskriteerit täyttävien uusiutuvien polttoaineiden raaka-ainevalikoimaa tule tarpeettomasti rajoittaa. Biopolttoaineiden käytön edistäminen täydentää keinovalikoimaa liikenteen päästövähennyksiin, eikä sitä tule nähdä vastakkaisena tavoitteena liikenteen sähköistymiskehitykselle. Teknologianeutraaliuden kannalta valtioneuvosto näkee myönteisenä kehityksenä sen, että ehdotuksessa luovuttaisiin erilaisten polttoaineiden ja teknologioiden painokertoimista.

Valtioneuvosto pitää hyvänä sitä, että ehdotukseen sisältyy erillinen RFNBO-polttoaineita koskeva osuusvelvoite. Osuusvelvoite luo RFNBO-polttoaineille pitkäaikaista kysyntää ja kannustaa samalla teknologian kehittämiseen ja investointeihin. Jatkotyössä on kuitenkin tärkeää varmistaa, etteivät RFNBO-polttoaineita koskevat laskentasäännöt muodostu investointeja rajoittavaksi tekijäksi. Valtioneuvosto korostaa myös sitä, että pelkkä RFNBO-polttoaineiden osuusvelvoite ei todennäköisesti alkuvaiheessa riitä saamaan kyseisiä polttoaineita riittävästi markkinoille.

Valtioneuvosto kiinnittää lisäksi huomioita siihen, että valmiuspakettiin on sisällytetty myös lukuisia muita liikenteeseen kohdistuvia ohjauskeinoja, kuten liikenteen päästökauppaa (ks. komission ehdotus KOM(2021) 551 lopullinen). Jatkotyössä on tärkeää varmistua paketin sääntelyn johdonmukaisuudesta.

Kestävyyskriteerit

Valiokunnan lausunto TaVL 40/2021 vp

Valtioneuvosto suhtautuu myönteisesti siihen, että Euroopan unionissa kiinnitetään aikaisempaa suurempaa huomiota luonnon monimuotoisuuteen. Kestävyyskriteerisääntelyn kehittämisessä tulisi kiinnittää huomiota jatkossa myös investointivarmuuden säilyttämiseen.

Suomessa metsäbiomassaan perustuvan energiantuotannon tulee jatkossakin lähtökohtaisesti perustua metsätalouden ja -teollisuuden tähteisiin ja jätteisiin sekä metsänhoitotöiden yhteydessä syntyvään pienpuuhun. EU:n ja kansallisten tavoitteiden mukaisesti ainespuu tulee jatkossakin hyödyntää ensi sijassa korkeamman jalostusasteen tuotannossa ja välttää ainespuun ohjautuminen polttoon myös monimuotoisuustavoitteet huomioiden. Valtioneuvoston näkemyksen mukaan mahdollisia metsien käyttöön ja erityisesti monimuotoisuuteen liittyviä haasteita on kuitenkin pyrittävä ratkaisemaan ensisijaisesti muilla käytettävissä olevilla keinoilla kuin bioenergian kestävyyskriteereitä muuttamalla.

Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että EU tavoitteisiin laskettava metsäenergia ei heikennä luonnon monimuotoisuutta ja varmuudella tuottaa odotetun ilmastohyödyn. Päästövähennystavoitteiden saavuttamiseen tarvittavien merkittävien teollisten investointien toteutumisen kannalta Suomi on pitänyt tärkeänä, että lainsäädäntötyössä kiinnitetään huomiota investointivarmuuteen ja politiikkatoimien ennakoitavuuteen. Riskiperusteinen osoittamistapa on ollut käytössä vasta RED II -direktiivin toimeenpanosta lähtien. Tästä syystä on liian aikaista arvioida riskiperusteisen mallin toimeenpanon tehokkuutta.

Valtioneuvosto suhtautuu neuvottelujen tässä vaiheessa lähtökohtaisesti avoimesti ehdotettuihin muutoksiin, jotka liittyvät kriteeriin koskien maaperän laatua ja biologisen monimuotoisuuden säilyttämistä, mutta kiinnittää kriittistä huomiota prosessiin ja juuri sovitun sääntelyn uudelleen avaamiseen. Valtioneuvoston näkemyksen mukaan kyseisen kriteerin täyttämiseen ehdotettujen keinojen tulisi kuitenkin olla enemmän esimerkinomaisia. Ehdotetussa muodossa vaatimukset todennäköisesti johtaisivat metsälainsäädännön muutokseen. Nykyisin kansallisesti suositus-tyyppinen sääntely tulisi siten muuttaa lainsäädäntötasoiseksi.

Riskiperusteisen arviointitavan keskeinen ominaisuus on antaa jäsenvaltioille mahdollisuus käyttää niille parhaiten soveltuvia keinoja ja järjestelmiä kestävyden osoittamisessa, huomioiden kansallisen kestävä metsätalouden sääntelyn sekä muut kansalliset erityispiirteet, ja täten mahdollistaen toimeenpanon toteuttamisen mielekkäästi ilman tarpeetonta hallinnollista taakkaa.

Maatalousbiomassoja koskevien kiellettyjen alueiden soveltaminen metsäbiomassoihin olisi liksäinen riskiperusteiseen arviointitapaan nähden, sillä ehdotuksen myötä toiminnanharjoittajien olisi osoitettava maatason tai hankinta-alueen kriteereiden täyttymisen lisäksi, ettei metsäbiomassaa tule direktiivissä määritellyiltä kielletyiltä alueilta. Tämän arvioidaan jonkin verran lisäävän kaikkien metsäbiomassan hankintaketjuun kuuluvien toiminnanharjoittajien hallinnollista taakkaa. Valtioneuvosto kuitenkin katsoo, että metsäbiomassalle laajennettavaksi ehdotetut kiellettyjen alueiden kestävyyskriteerit vaikuttaisivat erityisesti kolmansista maista EU:n alueelle tuotaviin metsäbiomassoihin, pienentäen globaalia riskiä metsien hävittämiseen sekä erityisen monimuotoisista metsistä korjattavan biomassan päätymistä polttoon. Ehdotettua muutosta kiellettyjen alueiden kriteerin laajentamisesta metsäbiomassoihin voidaan tarkastella avoimesti, edellyttäen että kielletty alueet rajautuvat selkeästi globaalin metsäkadon torjuntaan. Valtioneu-

Valiokunnan lausunto TaVL 40/2021 vp

vosto kiinnittää kuitenkin huomiota siihen, etteivät nyt tehtävät muutokset lisäksi kohtuuttomasti hallinnollista taakkaa.

Valtioneuvosto voi hyväksyä kiinteitä biomassapolttoaineita käyttävien laitosten kokonaislämpötehorajan alentamisen 20 MW:sta 5 MW:iin. Valtioneuvosto kiinnittää kuitenkin huomiota siihen, että hallinnollinen taakka saattaa merkittävästi kasvaa pienemmille laitoksille. Valtioneuvosto näkee ehdotuksessa myönteisenä sen, että pienemmille laitoksille olisi säädettävä kevyempiä todentamismenettelyitä hallinnollisen taakan keventämiseksi. Biometaanin tuotantolaitokselle ehdotetun, tuotannon virtausnopeuteen perustuvan raja-arvon, katsotaan valtioneuvoston näemyksen mukaan tuovan selkeyttä liikennekaasuhankkeita koskeviin vaatimuksiin.

Valtioneuvosto suhtautuu kriittisesti kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä koskevan kestävyyskriteerin ulottamiseen myös jo toiminnassa oleviin laitoksiin. Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että bioenergiaan tehtyjä investointeja suojataan eikä sääntelyä uloteta takautuvasti laitoksiin, jotka ovat jo toiminnassa. Valtioneuvosto voi kuitenkin hyväksyä ehdotetun muutoksen, mikäli arvioidaan, ettei muutos vaikuta kohtuuttomasti olemassa olevien laitoksien toimintaan ja niiden käyttämien biomassapolttoaineiden korvaantumiseen fossiilisilla polttoaineilla.

Unionin tietokanta

Valtioneuvosto suhtautuu myönteisesti unionin tietokannan soveltamisalan laajentamiseen. Valtioneuvosto suhtautuu kuitenkin varauksella delegoituun säädösvaltaan, jonka mukaan komissio voisi tarvittaessa laajentaa edelleen tietokantaan syötettyjen tietojen soveltamisalaa. Toiminnanharjoittajilta pyydettyjen tietojen tulisi olla tarkkarajaisesti määritelty.

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Ehdotuksen tausta

Ehdotuksessa on kyse uusiutuvan energian direktiivin, niin sanotun RED II -direktiivin muuttamisesta. Alkuperäinen RED II -direktiivi julkaistiin 21 päivänä joulukuuta 2018 ja oli toimeenpantava 1. heinäkuuta 2021 mennessä.

Direktiivissä säädetään uusiutuvan sähkön tukijärjestelmistä, omaan käyttöön uusiutuvaa sähköä tuottavien kuluttajien oikeuksista ja kohtelusta, uusiutuvia energialähteitä käyttävien tuotantolaitosten lupamenettelyistä, uusiutuvilla energialähteillä tuotetun lämmön ja jäähdytyksen lisäämistavoitteista, alkuperätakuista, biopolttoaineiden ja muun uusiutuvan energian käytöstä liikenteessä sekä biopolttoaineiden, bionesteiden ja kiinteän biomassan kestävydestä.

Talousvaliokunta keskittyy tässä lausunnossaan tarkastelemaan ehdotusta toimialansa mukaisesti korostaen erityisesti asian vaikutusta taloudelliseen toiminta-, kilpailu- ja investointiympäristöön.

Valiokunnan lausunto TaVL 40/2021 vp

Keskeiset ehdotukset

Ehdotukset merkitsisivät unionin uusiutuvan energian tavoitetasojen nostamista: unionin uusiutuvan energian sitova yleistavoite nousisi 32 prosentista 40 prosenttiin. Lisäksi sääntely sisältäisi liikennesektorin 14 prosentin (energiasisältö) tavoitteen ja 13 prosentin (päästövähennysintensiiteetti) tavoitteen. RNFBO-polttoaineille olisi erillinen 2,6 prosentin ja kehittyneille biopolttoaineille 2,2 prosentin vähimmäisosuusvelvoite vuodelle 2030. Lämmityssektorille tulisi vuosittainen sitova, 1,1/1,5 prosentin vähimmäislisäysvelvoite ja kaukolämmön osalta 2,1 prosentin lisäystavoite. Muutoin direktiivin keskeiset uudistukset ja niiden vaikutukset painottuvat lämmitys- ja liikennesektoreille sekä kestävyyskriteereihin.

Ehdotus osana ilmastopaketin kokonaisuutta

Ehdotus on osa 14.7.2021 annettua 55-valmiuspakettia, ja talousvaliokunta arvioi ehdotusta tämän laajemman kokonaisuuden osana. Ilmastopaketin eri säädösehdotuksilla ja niiden tavoitteilla on toisiinsa läheisiä kytköksiä ja ristikkäisvaikutuksia. Talousvaliokunta korostaa, että kaikkia kokonaisuuden osia ja ohjauskeinoja tulee arvioida ennen muuta sen kannalta, miten tarkoituksenmukaisesti ja kustannustehokkaasti ne palvelevat hiilineutraaliustavoitteen saavuttamista. Kasvihuonekaasupäästöjä säännellään unionin alueella erityisesti päästökauppadirektiivin, taakanjakopäätöksen ja LULUCF-asetuksen kautta, ja osaltaan myös nyt käsiteltävä uusiutuvan energian direktiivi tähtää päästövähennyskehityksen ohjaukseen. Käsillä olevaan ehdotukseen sisältyvät erillistavoitteet voivat toisaalta osaltaan johtaa myös sääntelyn pirstaloitumiseen ja siihen, ettei päästöjen vähentäminen tapahdu kustannustehokkaasti ja jopa niin, että varsinainen päästöjä vähennystavoite ei pääse toteutumaan. Toisaalta erillistavoitteilla voidaan kuitenkin edistää esimerkiksi uusien päästövähennyskeinojen, kuten RNFBO-polttoaineiden, skaalautumista, joka ei muutoin vielä kaupallisesti tapahtuisi.

Kestävästi tuotettu uusiutuva energia on keskeinen osa hiilineutraaliustavoitteen saavuttamisen keinovalikoimaa ja Suomen energiajärjestelmän kokonaisuutta. Talousvaliokunta pitää tärkeänä edistää uusiutuvan energian käyttöä ja nostaa siihen liittyvää tavoitetasoa osana ilmastopaketin kokonaisuutta. Talousvaliokunta korostaa kuitenkin samalla, että uusiutuvan energian tavoite on eri asia kuin päästöttömyystavoite. Tietyiltä osin nämä tavoitteet voivat olla ristiriitaisiakin, ja uusiutuvan energian käytön sääntelyyn liittyy myös epävarmuutta esimerkiksi siitä, missä määrin biomassaa voidaan kestäväällä tavalla käyttää. Uusiutuvan energian käyttöön ja sääntelyyn liittyy monenlaisia ympäristö-, sosiaalisia- ja taloudellisia vaikutuksia.

Toiminta- ja investointiympäristö

Nyt käsiteltävä RED III -direktiiviehdotus annettiin lähes välittömästi edellisen RED II -sääntelyn täytäntöönpanoajan päätyttyä. Tämä merkitsee sääntely-ympäristön erittäin nopeaa muuttumista sääntelyalueella, joka keskeisesti määrittää investointien suuntautumista ja yritysten toimintaedellytyksiä. Sääntelyn ennakoitavuus on yksi keskeisestä lähtökohdista, jota vasten nyt käsiteltäviä ehdotuksia on punnittava. Myös valtioneuvosto on pitänyt tärkeänä, että RED II -direktiiviä avataan muiden kuin tavoitteita sisältävien artiklojen osalta mahdollisimman vähän. Direktiiviä on nyt kuitenkin avattu toivottua laajemmin.

Valiokunnan lausunto TaVL 40/2021 vp

Talousvaliokunta yhtyy valtioneuvoston arvioon siitä, että komissio ei ole kiinnittänyt riittävästi huomiota sääntelyyn liittyvään epävarmuuteen ja direktiivin tiheän päivittämisen vaikutuksiin. Ongelmallista on, että sääntelyn vaikutusten arvioinnissa ei ole juurikaan tarkasteltu jäsenvaltiokohtaisia vaikutuksia. Valtioneuvoston kannassa on arvioitu, että ehdotetun sääntelyn keskeisimmät taloudelliset vaikutukset Suomessa liittyisivät eri tavoitteiden kiristämiseen ja metsäbiomassan käyttöä koskeviin muutoksiin sekä lämpö- ja liikennesektorien muutoksiin.

Ehdotusten on arvioitu merkitsevän Suomen osalta uusiutuvan energian osuuden nousua 57 prosenttiin. Komissiolle vuonna 2019 toimitetussa kansallisessa suunnitelmassa (NCEP) Suomi on sitoutunut 51 prosentin osuuteen, ja suunnitelman mukaan osuus kasvaisi 54 prosenttiin jo nykytoimilla. Voidaan arvioida, että nyt ehdotettu uusiutuvan energian osuuden nousu on saavutettavissa, ja tavoitteen nostoon itsessään on suhtauduttu myönteisesti myös valtioneuvoston kannassa. Nyt ehdotetun sääntelyn keskeisimmät ongelmat liittyvätkin sääntelyn avaamiseen muilta osin: merkittävät ja äkilliset muutokset heikentävät yritysten luottamusta pitkäjänteiseen ja ennakoitavaan energiapolitiikkaan ja vähentävät investointihalukkuutta.

Määritelmät ja kestävyyskriteerit

Kestävyyskriteerien muutokset ja riskiperusteisuuden lähtökohta. Talousvaliokunta kannattaa tavoitetta hyödyntää ainespuuta ensisijaisesti korkeamman jalostusasteen tuotannossa ja välttää ainespuun ohjautumista polttoon myös luonnon monimuotoisuustavoitteet huomioon ottaen. Samoin tavoite yhteisistä säännöistä, joilla voidaan estää EU:n ulkopuolelta tulevien kestävämmien biomassojen käyttöä, on kannatettava. Nyt ehdotettu sääntelytapa voi kuitenkin myös lisätä sääntelyn tulkinnanvaraisuutta ja toiminnanharjoittajien hallinnollista taakkaa. Talousvaliokunta pitää riskiperusteisuutta, kansallista kestävä metsätalouden sääntelyä ja kestävyuden osoittamisen järjestelmiä keskeisinä sääntelyn lähtökohtina. Riskiperusteinen lähestymistapa on ollut käytössä vasta vähän aikaa, eikä sen soveltamisesta ja toimivuudesta ole vielä saatu kattavaa kokemusta. Samoin myöskään nyt ehdotettujen muutosten yhteensopivuudesta sen kanssa ei ole varmuutta. Yhtenäiset säännöt biomassan hyödyntämiseen ja energiakäytön kestävyuden määrittämiseen voivat toisaalta yhtenäistää toimialan investointiympäristöä, mutta nyt ehdotettuihin säännöksiin sisältyy useita sisällöltään ja vaikutuksiltaan epäselviä käsitteitä ja määritelmiä, jotka voivat toimia tätä tavoitetta vastaan.

Kaskadikäyttö. Direktiivin 3 artiklan 3 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi velvoittavampaan muotoon siten, että jäsenvaltioilta edellytetään toimenpiteitä sen varmistamiseksi, että energia, joka on peräisin biomassasta, on tuotettu tavalla, joka minimoi kohtuuttomat vääristymät raaka-ainemarkkinoilla sekä haitalliset vaikutukset luonnon monimuotoisuuteen. Jäsenvaltioiden on tätä varten otettava vastaisuudessa huomioon jätehierarkian lisäksi kaskadiperiaate. Kaskadiperiaatteella tarkoitetaan materiaalien resurssitehokasta käyttöä siten, että metsäbiomassaa käytetään ensi sijassa tuotteisiin ja materiaaleihin energiakäytön sijasta.

Kaskadiperiaate on materiaalien resurssitehokkaan käytön, puumarkkinoiden toimivuuden, luonnon monimuotoisuuden ja metsäteollisuuden jalostusarvon näkökulmasta kannatettava. Sillä voidaan myös ehkäistä materiaalin ohjautumista energiakäyttöön kilpailua vääristävien tukien perusteella. Periaatteesta säättäminen ehdotetulla tavalla on kuitenkin ongelmallista ja voi johtaa metsäbiomassan hyödyntämisen kannalta arvaamattomiin lopputuloksiin. Erityisesti komissiolle

Valiokunnan lausunto TaVL 40/2021 vp

ehdotettu toimivalta antaa delegoitu säädös kaskadiperiaatteen soveltamisesta ja siitä, miten ainespuun käyttöä voidaan minimoida, aiheuttaa merkittävää epävarmuutta sääntely- ja investointiympäristöön. Komissiolla olisi lisäksi arviointivarauma jäsenvaltioiden metsäbiomassan tukijärjestelmiin.

Talousvaliokunta suhtautuu kriittisesti kaskadiperiaatteen kirjaamiseen lainsäädäntöön nyt esitetyllä tavalla ja erityisesti komissiolle esitetyn delegoidun säädösvallan laajuuteen ja epätasällisyyteen. Talousvaliokunta katsoo, että Suomen tulee edellyttää, ettei komissiolle myönnetä esityksen mukaista toimivaltaa biomassan kaskadikäyttöä koskevan delegoidun säädöksen antamiseksi.

Teknologianeutraalius, raaka-ainepohja ja vetytalouden mahdollisuudet

Talousvaliokunta korostaa, että uusiutuvan energian käytön lähtökohtana tulee olla teknologianeutraalius ja sitä kautta laaja uusiutuvan energian raaka-ainepohja. Voittajateknologioita ei tulisi valita lainsäädännön keinoin. Tämä korostuu erityisesti nopeasti kehittyvän teknologian aloilla ja nopeasti muuttuvassa toimintaympäristössä. Sääntelyn tulee olla mahdollistavaa, ja tältä kannalta on myönteistä, että direktiiviehdotuksella pyritään edistämään vaihtoehtoisten polttoainesten kehittymistä esimerkiksi määritelmiä, teollisuutta ja liikennettä koskevien säännösten kautta.

Talousvaliokunta kannattaa RFNBO-polttoaineiden edistämistä erillistavoitteella, koska niiden kustannukset ovat vielä huomattavan korkeita fossiilisiin polttoaineisiin verrattuna. Näiden tavoitteiden saavuttamisen ja alan kilpailukyvyn kannalta keskeistä on kuitenkin se, missä määrin verkkosähköstä valmistettu vety voidaan katsoa uusiutuvaksi energiaksi. Päästökauppa ohjaa joka tapauksessa verkkosähkön tuotantoa vähäpäästöisempään suuntaan, ja yksityiskohtaisempi tuotantomenetelmien ohjaus voi heikentää vetytalouden syntymisen ja skaalautumisen edellytyksiä. Hiilineutraaliustavoitteen ensisijaisuuden kannalta olisi tärkeää ja johdonmukaista, että myös muuta päästötöntä energiaa kuin uusiutuvaa energiaa hyödyntävään vedyn tuotantoon luotaisiin vastaavat kannustimet. Uusiutuvan vedyn kriteereitä ei ole vielä EU-tasolla määritelty. Talousvaliokunta pitää keskeisenä mahdollistaa verkkosähkön käyttö uusiutuvaksi energiaksi katsottavan vedyn valmistuksessa. Talousvaliokunta korostaa päällekkäisten ohjauskeinojen ristikkäisvaikutusten ongelmallisuutta myös sääntelyn vaikutusten arvioinnin kannalta ja päästökauppajärjestelmän ensisijaisuutta hiilineutraaliustavoitteen saavuttamisessa.

VALIOKUNNAN LAUSUNTO

Talousvaliokunta ilmoittaa,

että se yhtyy asiassa valtioneuvoston kantaan edellä esitetyin täsmennyksin.

Valiokunnan lausunto TaVL 40/2021 vp

Helsingissä 26.10.2021

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Sanni Grahn-Laasonen kok

varapuheenjohtaja Hanna Kosonen kesk

jäsen Atte Harjanne vihr

jäsen Mari Holopainen vihr

jäsen Hannu Hoskonen kesk

jäsen Eeva Kalli kesk

jäsen Matias Mäkyne sd

jäsen Minna Reijonen ps

jäsen Janne Sankelo kok

jäsen Veikko Vallin ps

varajäsen Kai Mykkänen kok

varajäsen Raimo Piirainen sd

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Lauri Tenhunen

Valiokunnan lausunto TaVL 40/2021 vp
Eriävä mielipide

Eriävä mielipide

Perustelut

Perussuomalaiset pitävät useimpia kirjelmässä esitettyjä komission ehdotuksia mahdottomina hyväksyä. Suurin osa niistä on joko tavoitteiltaan vääriä, keinot ovat tavoitteisiin nähden vääriä ja Suomen etujen vastaisia tai toteutustapa on huono ja lisää epävarmuutta tulevista sääntelymuutoksista. Sekä valtioneuvoston kanta että valiokunnan lausunto kiinnittävät moniin ongelmakohtiin ansiokkaasti huomiota. Tämän johdosta käsittelemme lähinnä niitä ongelmia, joista valtioneuvosto tai lausunto eivät huomautta.

Keskeiset ehdotukset liian raskaat

Ehdotus nostaisi uusiutuvan energian tavoitetasoja EU:ssa huomattavasti: nykyisestä 32 prosentin tavoitetasosta 40 prosenttiin. Asiantuntijalausunnoissa tuotiin esiin, että jäsenmaat eivät ole onnistuneet saavuttamaan edes aiempaa matalampaa tavoitetta, jolloin tavoitetason nostaminen entisestään ei ole perusteltua. Ehdotus muuttaisi myös tavoitetason sitovaksi, mikä vähentäisi maakohtaista harkintaa ja olisi poliittisen suvereniteetin siirto EU:lle.

Lausunnossa todetaan, että Suomelle ehdotus tarkoittaisi uusiutuvan energian osuuden nousua 57 prosenttiin. Suomi on jo nyt sitoutunut 51 prosenttiin ja nykytoimin päästäisiin 54 prosenttiin, joten ehdotuksen tavoite on kyllä saavutettavissa.

Tuleeko tästä taas liittovaltiota ja maksettavaa?

Varsinainen kysymys onkin, että jos tavoitteesta tulee sitova ja se on muille EU-maille vaikea toteuttaa, joutuvatko nämä maat sanktioiden kohteeksi, maksetaanko näiden maiden ilmasto- ja uusiutuvuustoimet yhteisestä kassasta vai pidetäänkö sopimuksiin sisältyvät sitovat tavoitteet kuoleina kirjaimina, kuten vakaussopimuksen kanssa on käynyt.

Liian kunnianhimoisilla kirjauksilla lopputuloksena on joko Suomelle lisää maksettavaa tai unionin sopimus pohjan arvovallan hapertuminen.

Ristiriitä uusiutuvien käytön lisäämisen ja ilmastopolitiikan välillä

EU samanaikaisesti ohjaa vähentämään energiankulutusta, lisäämään uusiutuvien polttoaineiden käyttöä ja käyttämään matalien hiilipäästöjen energiantuotantomuotoja. Nämä tavoitteet voivat usein olla ristiriidassa, ja olisi syytä harkita priorisointia. Useissa asiantuntijalausunnoissa on todettu, että uusiutuvien käytön pakkolisäämisellä voi olla jopa kielteisiä ilmastovaikutuksia. Tarvitaan teknologianeutraliutta

Metsät pidettävä kansallisessa päätäntävallassa

Ehdotetut jätehierarkia ja kaskadiperiaate ovat tarpeetonta puuttumista markkinoiden toimintaan, joka on samalla merkittävä vallan siirto EU:lle ja ovenavaus metsäsuvereniteetista luopu-

Valiokunnan lausunto TaVL 40/2021 vp
Eriävä mielipide 1

miselle. Suomi ei voi suostua siihen, että ulkopuoliset tahot alkaisivat määrällä, miten me metsiämme hyödynnäme, etenkin kun toimintamme kyllä kestää tarkastelun. Komissiolle ei pidä antaa delegoitua säädösvaltaa metsäasioihin.

Mielipide

Edellä olevan perusteella esitämme,

että suuri valiokunta ottaa edellä olevan huomioon.

Helsingissä 26.10.2021

Veikko Vallin ps
Minna Reijonen ps